

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilttér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudóstó Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

A magyar himnusz.

Azt halljuk, hogy a helybeli luteránus iskolaszék megint valami hős-tettet készül elkövetni. A hírközvetve a lelkésztől hallottuk, tehát igaznak kell lenni! Visszaküldték, vagy visszszakúldik a magyar himnusz szövegét, melyet a kir. tanfelügyelőség a tantermekben leendő kifüggesztés végett juttatott az iskolaszékhez. Elhatározásukat indokolva azzal, hogy a himnusz szövegének kifüggesztését sehol el nem rendeli.

És ebben látszólag igazuk van; mert az iskolákban kifüggesztendő taneszközök, — melyek közé a himnusz szövege is sorolandó, — sem az 1907. évi XXVII. törvényeikben, sem az ezt követő utasításban taxatív felsorolva nincsenek.

De bent van, igen tisztelt urak, a törvény szellemében, bent van abban az irányzatban, melyet a felekezeti iskolákról alkotott legújabb törvény szolgáltni kívánt, bent van a miniszter azon intenciójában, mely első sorban is a hazafias irányu nevelést kívánja portálni még azon iskolákban is, melyek eddig bár bujkálva, bár burkoltnak, ellenkezőképp vezették a fiatalóság nevelését.

Ha ez a kis sületlen hepciáskodás tényné válik, nem fogunk felette csodálkozni, mert őszintén megvallva, egy oly iskolaszéktől, mely teljesen a nemzetiségi táborból került ki, mást nem is várhatunk.

Ámde e kérdés mellett nem mehetünk el némán, szótlánul, nem hagyhatjuk szó nélkül az egész esetet, egyszerűen azért, mert ez a himnusz szövegéből való renitenskedés karakterizálja legjobban azon szellemet, melyet a nemzetiségi urak, de legfőképp az egyház lelkésze jóvoltából

ez az iskola képviselni, fejleszteni volna hivatva.

Ez a szellem bűnnek, vétéknek, szerencsétlenségnek tartja, hogy az a kis iskolásfiú, kinek egész élete ehez a közös hazához s így közvetve a magyar nemzethez lesz láncolva, elsajátítsa, eltanulja, talán át is érezze annak a sokat szenvedett nemzetnek fohászteli, lélekemelő imáját, mellyel apái a multban annyiszor ontották együtt vértüket közös boldogulásuk kivívásáért s akik békében, egyetértésben, szeretetben éltek, mind azideig, míg a tót nép közül sokaknak lelkén az a bűnös irányzat nem vett erőt, mely most a magyar himnuszt az iskola falai közé befogadni nem akarja.

De azért azok az urak, akik abban a böles tanácsban apaget kiáltanak e szépséges, érzelemleti magyar imának, mind kifogástalan magyar honpolgárok, kiktől távol áll minden tüntetési szándék. Probatum est! És bár tüzzel-vassal kiirtának mindent, mi e szerencsétlen ország magyar jellegét van hivatva feltüntetni: egyik sem sovén. Csak mi vagyunk sovének, mi magyarok, kik a nemzetiségi garázdálkodókkal szemben fenn akarjuk tartani történelmi alapon felépült uralkodó helyzetünket, meg akarjuk őrizni az ország magyaros jellegét, nem akarjuk prédára bocsajtani az ősök által szerzett kincseket: az állam egységét.

Nem ők, kik üldöznek, gyaláznak, piszkolnak, szidalmaznak mindent, ami magyar; nem ők, kik felmondják a magyar nyelv jogát templomaikban, iskoláikban s az egyház szertartásainál; nem ők, kik megbélyegeznek, pellengérré állítanak maguk közül egyeseket a magyar társadalommal való érintkezés és a magyar színi-

előadások látogatása miatt; nem, ők nem sovének, hanem mi vagyunk a sovének, akik ezek ellen a durva támadások és agresszív fellépések ellen — mindenkor törvényes uton — védelmet keresünk.

El voltunk készülvé, hogy az ujonnan alkotott népevelési törvények végrehajtása sem fog lefolyni, — értem anélkül, hogy ki ne ragadná belőle az izgatásra, a renitenskedésre alkalmas részeket. Feltevésünkben, ime, nem csalódtunk!

A magyar himnusz lesz tehát az ütköző pont, mely körül a hangadó céh jóvoltából egy újabb nemzetiségi harc fog megindulni, dokumentálására a magyar tirannizmusnak, a magyar sovinizmusnak, Björnson ur és társai legteljesebb öröme.

De nem úgy verik a cigányt! Ha önök a törvény előnyeit ki tudják használni, kötelességük azon követelményeknek is eleget tenni, melyet ez a törvény és a törvényből folyó rendeletek szakaszai az előnyök ellenértékéül felállítanak. Különbben nem alkuszunk.

Ám tegyenek önök, amit akarnak. Fojtsák bele a józan ész szavát abba a gyűlöletbe, mely ellenünk sziveikben lángol, támasszanak bármely nehézségeket az újabb iskola-törvény végrehajtásával szemben, mindez az önök baja lesz. Megvagyunk győződve, hogy ezen legújabb ágálással szemben lesz az arra hivatott hatóságokban annyi erő és annyi erély, hogy a miniszteri rendelkezés parancsának bármely renitens iskolaszékkel szemben, bármilyen módon is, de feltétlenül érvényt szereznek.

Ego iam alios vidi ventos!

KÜLÖNLEGESSÉGEK
Borsalino-kalapok, cipők, magánköttők, ingekben stb.
dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában
Turócszentmártonban.

A besztercebányai püspök bérmautja.

Mint a mult számunkban már említettük, Radnai Farkas megyés püspök, még az elmúlt héten szombaton érkezett körünkbe, hogy két héig tartó bérmautját befejezze.

A püspököt, amerre járt, mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadták, nemcsak katolikus hívei, de a más vallásfelekezethez tartozók is, ami legszebb jele azon osztatlan tiszteletnek, mellyel a fenkölt gondolkozású főpásztor iránt meggyeszerzte viséletnek.

Radnai Farkas, eltekintve viselt egyházi méltóságától, mint ember is teljes és tökéletes egyeniség. Mély tudásával, nagy emberismeretével, jóságos lelkületével, leereszkedő nyájasságával magához láncol mindenkit, akivel útjában érintkezni alkalma van. Emellett gondolkozásában, cselekedeteiben, a gondjaira bízott egyházmegye irányításában magyaros a szó legteljesebb értelmében. Nem kérkedik, de tesz, cselekszik s meg vagyunk győződve, hogy ő sem tűrne egy percig sem oly lelkeszt valamely egyház élén, kinek nemzeti-ségi irányzatáról biztos tudomást szerezene.

Ennyi kiválóság előtt újból meghajlunk tehát legőszintébb tiszteletünk zászlóját s igaz lelkünkben óhajtjuk, hogy sem most, sem pedig a jövőben ne zavarja meg semmi azt a meleg rokonszenvet és békés viszonyt, mely vármegyénk és közte mostani látogatása alkalmával még szorosabbá fűződött.

Ruttikán.

Szombaton délután, a gyorsvonattal érkezett a főpásztor Ruttikára. Utközben, Stubnyafüzdön, Zorkóczy Tivadar főszolgabíró, Turócszentmártonban pedig Rakovszky Iván dr. aljegyző szálltak fel hozzá a vasuti kocsiába, hogy a püspököt a járás, illetve a vármegye nevében üdvözöljék.

A ruttikai perronon a község küldöttsége várta a főpásztort, melynek szónoka Keviczky Kálmán körjegyző, hódolatleljes szavakkal üdvözölte a papjai kíséretében kiszálló püspököt, ki szeretetteljes szavakkal megköszönve az ünnepélyes fogadatlát, a községnél lelkes eljenzése, tündető szeretetének megnyilatkozásai közt, a szépen felbogarozott utcákon át egyenesen a templomba hajtattott, hol viszont az espereskerület papsága hódolatát fogadta.

Délután 3 órakor Komora János plébános a főpap tiszteletére ebédet adott, melyre a hitközség kiválóságai is hivatalosak voltak. Az ebéd végeztével a püspök a küldöttségeket fogadta a következők rendben. 1. A római katolikus papság. 2. A ruttikai r. kath. hitközség. Szónoka Sauger Ferenc főfelügyelő. 3. Az izraelita hitközség. Szónoka Klein Ferencz. 4. Ruttika politikai község. Szónok Keviczky Kálmán. 5. A kassa—oderbergi vasut. 6. A tantestület. Szónok Rakita Samu, igazgató.

Este 7 órakor a főműhely zenekara játszott a püspöknek, mely figyelem végtelenül jól érintette a főpapot.

Az egyházi funkciót másnap 8 órakor kezdte meg, amidőn is körülbelül 450 gyermeknek adta fel a bérmálás szentségét.

Délután 1 órakor a róm. kath. plébánián disztribúció volt a püspök tiszteletére, melyre Ruttika község intelligenciája is hivatalos volt.

Szucsányban.

Radnai Farkas május hó 4-én reggel 8 órakor, a vármegye képviseletében kísérve dr. Rakovszky Iván megyei aljegyző által, gyönyörű négyesfogaton Szucsányba ment, a hol a község róm. kath. hívei igen szép diszkaput emeltek a főpap tiszteletére. A püspök egyenesen a templomba hajtattott s rögtön megkezdte egyházi funkcióját.

Ennek végeztével Tomaschek János földbírtokos portájára hajtattott, ki a főpap tiszteletére disztribúciót adott. Itt fogadta Szucsány politikai község, továbbá a lateránus és az izraelita hitközség küldöttségeit is.

Az ebéd végeztével a püspök

Turánba

hajtattott, honnan a szokásos kánonika vizitáció megejtése után, délután 6 órakor

Turócszentmártonba

jött. A város, de különösen a főter környéke ez alkalomból ünnepies külszint öltött. Majdnem minden házon nemzetiszintű lobogó lengett, a városba és a katolikus templomhoz vezető utcán pedig diszkapuk várták az érkező főpapot.

Végtelenül sajnálatos azonban, hogy az érkező püspök tiszteletére emelt diszkapukról a magyar nyelvű felírás teljesen leszorult. Nem volt egyetlen mondat, melyen a nagy magyar püspök lelke örömmel pihenhetett volna meg, nem akadt egyetlen köszöntő szó, mely édes anyanyelvén üdvözölte volna az érkezőt. Hihetetlen, de megtörtént! Kinek a hibája, kinek a véghetetlen nemtörődömségén mult a magyarság ily hallatlan megalázása, nem kutatjuk, de el akarjuk hinni, hogy sem a főpásztornak, sem a magyar ügynek nem tett kellemes és hasznos szolgálatot.

A magyar államiság, a magyar fensőbbség külső szimbólumának ez a megsértése mérget fog hagyni a könnyelmenten ütött seben s ez nem hagyja hegedni mindaddig, míg ez a sérelem kellőképp nem ekzpialtatik. Egyelőre ennyit kötelességünknek tartottuk megjegyezni.

Az érkező főpapot a község határában az előjáróság üdvözölte, rövid ünnepies szavakkal, melyekért a püspök lekötelőző nyájassággal mondott köszönetet. A főtéren az iskolai növendékek sorfalai közt áthaladva, a templom előtt a kis Zányi Elmira mondott üdvözlő beszédet a püspökhöz s egyben szép virágcsokrot nyújtott át a főpappnak, mely kedves figyelem láthatólag kellemesen érintette ömeltőségét.

Egyszerre felhangzott az „Ecce sacerdos magnus“ kezdett egyházi ének, melyet Wunder József vezetése mellett a magyar daloskör énekel a kóruson, amire a püspök, áldást osztva hívei közt, a templom szentélyébe ment, honnan rövid imádkozás után a plébániára távozott.

Kevés idő múlva vármegyénk főispánja tette meg szokásos látogatását a főpásztornál, kivel egyetemben a vármegyeházba ment s a főispánnál tett látogatás után leadta névjegyet alispánunknál is.

Másnap, a bérmálás szentségének kiosztása után fogadta a küldöttségeket a következő sorrendben.

Az ág. evangélikus egyház küldöttségét Skrovina Ottó helybeli lelkész vezette, aki tótul a következőképp üdvözölte a püspököt:

— Eljöttök — ugymond — annak jeléül, hogy az ő egyházuk tagjai békességben, egyetértésben és szeretetben élnek és akarnak a testvéregház tagjaival. Amikor híveik erre törekzenek, csak az Ur parancsát követik, aki azt mondja: Szeressétek egymást. Ezek-től az eszméktől áthatva jöttök el, abban a biztos tudatban, hogy itt ugyanazokal fog-nak találkozni. Üdvözlí őr és hiszi, hogy a kereszténység három elvét: a békét, egyet-értést és szeretetet a két egyház hívei között a püspök magas megjelenése is meg fogja szilárdítani.

A püspök magyar nyelven ekképp válaszolt:

— Köszönöm az ág. hitv. ev. egyház üdvözlését. Önök — ugymond — egyházuk nyelven szóltak hozzám, én nem akarom viszont egyházam nyelvével használni, tehát közös nyelvünkön: magyarul szólok. Utalva a szónok beszédjének tartalmára, kijelenti, hogy már tegnap bevonulása alkalmával is kifejezést adott annak, hogy mennyire híve a felekezeti békességet biztosító elveknek. Megvan győződve egyébként, hogy ezek a kellékek teljes mértékben megvannak a róm. kath. egyház vezetősége és híveiben, ennek olyan biztosítéka mellett, mint amilyen Cserei Emil c. kanonok, lakinek egész működése szépen igazolja azt. Utal arra, hogy itt az ág. ev. egyház számban erősebb, tehát hatalmasabb lévén, rajta áll a felekezeti békesség föntartása. Kéri, hogy a jövőben is a szónok által hangoztatott elvek szerint keressék a két egyház hívei között kívánatos békét és szeretetet.

Ezután az izraelita hitközség küldöttsége tiszteltgette dr. Lax Adolf hitközségi elnök vezetésével.

— Megjelentek — ugymond —, hogy a besztercebányai róm. kath. egyházmegye főpásztorát hódolattal és tisztelettel üdvözöljék. Teszik ezt annál nagyobb örömmel, mert tudják, a püspökben olyan egyent üdvözölnek, aki a felebaráti szeretet jelszavát nemcsak hangoztatta, hanem mindig gyakorlatba is. Kéri hitközségére a püspök főpásztori áldását.

A püspök válaszában kijelenti, hogy a küldöttség megjelenését a kívánatos egyet-értés tünetének tekinti. Utal a zsidó és keresztény vallás szoros összefüggésére. A mi vallásunk a szeretet tanítása az új szövetségben foglalatlak, mely az önkös öszvettségén épült föl. Ez a kapocs s szeretetre és békére utal benntünk. Abban a tudatban, hogy híveinél ezek nem hiány-zanak, kéri a zsidók részéről azok viszono-zását. Megköszöni a figyelmet.

A helybeli áll. elemi, polgári és keresk. iskolák tantestületét dr. Künszter Károly kir. tanfelügyelő vezette. Tiszteletleljes üdvözlét fejezi ki a haza és vallásérköles érde-kében munkálkodó főpásztornak, aki minden ténykedését az Isten, király, haza hármas jelszava szerint intézi és kéri, hogy hasonló munkálkodásukban őket is támogassa.

A püspök válaszában megemlékezik arról, hogy minden kulturális fejlődésnek alapját a tanító, tanárok adják meg s hogy a nehezebb rész ebben a munkában a tanítókat, vagy még tovább az óvókat

illeti. Akié az iskola, azé a jövő. A maga részéről megnyugvással látja, hogy a jelenlévő tantestület tagjai kezébe van letéve abból a korból egy rész. Abban a tudatban, hogy a hazának valóban hasznos polgárokat nevelnek, ő is szívesen fölajánlja ez irányban tevékenységét. Megköszöni külön a kir. tanfelügyelőnek, hogy alkalmat nyújtott neki a tantestületet megismerni. A tanítókat és tanárokat pedig kéri, hogy a nemzetnek legdrágább kincseit, a drága cseméket, a jövő nemzedékét gondosan neveljék.

Végül vármegyénk főispánjának vezetésével a vármegyei és állami tisztviselői kar jelent meg a püspök előtt, kit főispánunk üdvözölt lelkes szavakkal, hangoztatva azt, hogy a főpásztor bizálmert hazafias szelleméből kifolyólag joggal számíthatunk arra, hogy a magyar állameszme ekszponenseit nehéz munkájukban a püspök is támogatni fogja.

A főispán üdvözöl szavaira Radnai meghatottan válaszolt. Örömet fejezte ki afelől, hogy éppen most, midőn a katolicizmus annyi megtámadtatásnak van kitéve, felekezeti különbség nélkül jöttek őt megüdvözölni. — Ezek után kitérve a magyarság ügyére, biztosította a megjelenteket, hogy a katolikus klérus készségesen segítkezni fog a magyarság nehéz munkájában, a nemzeti állam megépítésében.

A lelkes éljenzés lecsillapultával a főpap még jó ideig eltársalgott a megjelentekkel.

Délután 1 óraker diszebed volt, melyre a megyei és állami hivatalok főnökeinek csak egy része volt hivatalos.

Négy óraker ért véget az ebéd, melynek befejeztével a püspök, papjai kíséretében, Necpálra távozott.

Necpálon.

Utjában, amerre ment, mindenütt hódolatjeljes tisztelettel fogadták a főpapot, ki egy kis kerülvél a szentpéteri plébániát is meglátogatta.

Necpálon, közvetlen képviselőnk kastélya előtt, gyönyörűen megépített diszkapu fogadta a főpásztort, melyről messziről leritt az üdvözöl magyar felírás.

A püspök, miután Szentpétertől Necpálig zuhogott az eső, ezuttal eltért rendes szokásától, nem a templomba, hanem ifjabb *Justh György* vendégszerető házába hajtattott, hol a háziur már a kastély előcsarnokában várakozott a megyés főpásztorra.

Este fényes vacsorát adott képviselőnk, mely azonban tisztán családias jellegű volt. A püspök másnap 8 óraker kezdte meg a bérálás kiosztását, melynek végeztével küldöttségeket fogadott.

A tiszteletere adott diszebed befejezte után a püspök Mossócra ment, melynek határában Zorkóczy Tivadar járási főszolgabíró vette át a hatósági kíséret tisztségét.

Lucski.

A lipói havasoknak van egy messze kimagasló csuca: a Chozs. Magas, felhőket suroló ormáról a vidék időjelzőjéül tekintik. Erre néz föl a föld egyszerű embere, amikor az időjárásban változást remél. És van ennek a hegnyek lábánál egy falu, amely szintén irányít. Egész széles környék köznépek hangulatát, gondolkodását, érzését irányítja

ma azon az uton, mely az isteni és emberi tekintélyek lerontásán át az anarkia felé vezet. Ez a falu a legutóbbi nemzetiségi mozgalmak legirihetebb fészke: Lucski.

Mintha a természet is ellenszenvvel viseltetnék ez iránt a község iránt, úgy összeszorította a kétfelül emelkedő magas hegylanc, különben is eszenévész házeit. A falu végén egy magaslaton áll a r. k. templom. Messziről fehélik trissen meszelt fala és messziről feketélik a nyílás, mely az ajtót jelzi. Allandóan nyitva van az, de hiába várja a hívőket, nincs itt ember, aki benne vigaszt, enyhülést keresen.

Ennek a falunak népe istenét is kitagadta már és nem akarja annak hajlékát látogatni, aki magyar érzést ember utján beszél hozzájuk. Gyűlölettel telt lelkük elfordul a szeretet, béke igéjétől, nem kell nekik olyan isten, aki a magyarsággal közösséget vállal.

Hanem azért áldoznak ők is. Áldoznak annak a bosszuerzetnek, megtorlásnak, gyűlöletnek, mely őket világi és isteni törvényekkel ellentétbe sodorta, áldoznak ők mindannyiszor, valahányszor sütet lelkük táplálékot kíván. A temető elég sütet hely, hogy otthonosan érezzék magukat benne. Ide járnak imádkozni, ahhoz a rossz szellemhez, mely lelküket kiforgatta a amit ők mégis mindennél szentebbnek és magaszosabbnak tekintenek.

Moys László volt plébános nevéhez fűződik ennek az állapothat megteremtése. Hlinkával egy időben foglalták el állásaitak s az előre megállapított terv szerint kezdték meg működésüket. Hlinka Rózsahegyen forgatta föl a rendet, Moys pedig Lucskin mótelyezte meg az egyszerű népet. Az előbbi munkája véres szűrtet eredményezett Csernován, ennek gyümölcsei csak most érnek és ki tudja, milyen eseményeket rejtenek még magukban? Jót az eddig fölmertül jelenségekből semmi esetre sem várni.

A nép, melynek alaptermészete is durva, öntel, volt papja és a tót nemzetiségi sajtó megmukálásának hatása alatt teljesen megreomlott s ma már fanatikus rajongással estűgg volt lelkes és Hlinka hátrahagyott jelszaván s őrvjögő dűh szállja meg, ha magyar szót csak hall is.

A jegyzőt, tanítókat és jelenlegi papját uton-uffélén éri az inzultus. Berontanak hivatalos helyiségeikbe, fejszékkel fenyegetik őket, becsmerlik, piszkolják, olyan válogatot kifejezésekkel, aminek a vért arcukba kergetik. Hogy ezek helyzetét még lehetetlenebbé tegyék, élelmi cikket a faluban nem kapnak, munkás udvarukat át nem lépi. A lekaszált terményeket közvetlen lehordás előtt ellopják, vagy megsemmisítik. A terrorizmus tetőpontját érte el. Ha valaki visszatérni készül s templomba volt már, megrohanják, fenyegetik olyan dolgokkal, hogy annak kedve többé nem kerül hasonló dologra. Ablakaikat beverik. házaikat berondítják, munkát nem kapnak s mindaddig üldözik, amig újból meg nem törik.

Egy esketés volt csak a templomban, oda is a völégény anyja rontott be, hogy azt megakadályozza s amidőn a fiu állhatatosan megmaradt szándéka mellett, ott a helyszínen szidta meg piszkos szótárának legválogatotabb kifejezéseivel. 1906. december 8-án feltörték a torony ajtaját s lefoglalták a harangokat egy papi segédlet nélküli teme-

tésre. A papnak más községbeli munkásait fejszékkel ugrasztották szét több ízben.

Egy legényt a feje fölé tartott fejszékkel kényszerítették megesküdni, hogy pártjukra áll. Két csendőrt, akik egy tñntető csoportot fölölzlatni akartak, visszaszorítottak, majd saját lakásukon több ízben halálra keresték. Telen a lakásokhoz vezető gyulogutakon éles, nagy szegekkel átvért deszkákat rejtettek a hó alá.

A legtöbb baj mégis az iskola körül történt. Ide törvény, rendelet be nem férközhetik. Vagy csak addig, amig elhatározzuk annak életbeléptetését, de már az első lépésnél is megakad minden.

Egy tanítónt még Moys üldözött el, mert magyarul is kezdett tanítani. Azóta a rend ott a feje tetéjére állott. A gyermekek szűleik példáján indulva s azok betanítása szerint a papot és két tanítót az iskolában szemtől-szembe csufolják, a magyarul való tanulást megtagadják s általában engedelmességet, fegyelmet ismerni semmiképpen sem akarnak.

A kiosztott magyar könyveket részben már maguk a gyermekek hajigálták vissza, amit pedig haza vittek, azt a szűlők hozták vissza cifra áldások kíséretében.

Ilyenek után önkéntlenül fölmerül a kérdés, hol a hatóság? Hol késik az író a megtorló intézkedések beszámolásával. Sajnos, ilyenekről nem irhatunk. Horánszky főbíró hatásköre alatt még csak volt valamelyes rend, most azonban az olaszii járás szervezése óta zűllesnek indul minden.

A községi jegyző, a pap és tanítók panasza elintézetlenül hovernek s ezekre avval feleltek, hogy a Lucskira még előbb kivezényelt csendőrséget is visszavonták. Hanem a lucskiak meghívására megjelent. Megesett ugyanis, hogy az engedetlenkedő tascókat a lelkész az iskolában megpaeskolta. Ezt föl-jelentették s a főbíró, aki siketnek bizonyult eddig minden jogos panaszsal szemben, most váratlanul megjelent s vizsgálatot tartott a pap ellen, miután előbb kidoboltatta a faluban, hogy akinek panasza van ellene, jelenjen meg és adja elő nála személyesen.

Szeretünk mindannyian beszélni a „magyar ügyről“, szeretjük azt emlegetni különösen nálunk, a nemzetiségiek által már megtörtözött helyeken s előrántjuk azt mindannyiszor, valahányszor hazafias érzésünk mellett érveket kerestünk. És ilyenkor szép definíciók hangzanak el, melyek töviről-hegyire részletezni tudják a keltelességeket, amit ez az érzés diktál és meghatározzák a tennivalókat is a hatóságok és egyének részére egyaránt.

Ilyenkor végigtekintünk az általános képen s kiragadjuk abból azt a mozzanatot, mely a föltűnése maga kínálkozik, oda tartjuk fölünköt a hangzavar felé s föllogjuk onnan azt a hangot, mely legjobban kiabál felénk. Pedig ezek a jelenségek éppen legdisszonansabb részei annak a küzdelemnek, mit mi a nemzetiségi mozgalmak ellensúlyozásának nevezünk. Nem, nem a nagyhangu, öblösszáju s evvel föltűnni vágyó egyénekben kell keresnünk azt a típust, melyek a dolgok mai állásában az orvoslásra hivatottak, nem azok szolgálják a „magyar ügyet“, akik fölszólításunkra maguk jelentkeznek, hanem azok, akik lelkiismeretes munkálkodásukért

az üldözést, rágalmazást s a hatóságok közönyét, vagy éppen ellenséges indulatát is elszenvedik, némán, csak azért, mert meg vannak győződve munkájuk igazságáról.

Van Rákosi Viktornak egy regénye, címe: *Elnémult harangok*. Benne egy magyar papnak az oláhok közt folytatott emberfeletti küzdelmeit festi. Magyar ügyet szolgál ez is, fáradság, küzd, csodadolgokat mivel, de az ellenséges erő túlyomó sulya s a hatóságok közönye végre is kimerítik erejét. Teljesen magára hagyatva, végső kísérletet tesz még harangjával, maga húzza azt meg és megszakad a szíve, mikor látja, hogy utolsó híve is az oláh templom felé tart.

Amint az író fantáziája itten megalkotott, az most bettről-bettré beigazolódik Lucskin. Talán nem is sejtette az író, hogy merész képzeletét egykor az élet maga milyen sajnálatosan helyeselni fogja...

Ne engedjük hát elnémulni a lucskii harangokat, mert azokkal együtt a „magyar ügy” is veszni fog.

Iskolai hangverseny.

Mult vasárnap tartotta polgári leányiskolánk önképzőköre hangversenyt. Bár ezidén igazán mozgalmas évradra tekinthetünk vissza, kénytelenek vagyunk ezen előadásnál hosszabban időzni. A pedagógiai szempontokat mellőzve, bátran állíthatjuk, hogy mindennemű iskolai hangversenynek barátai vagyunk. A gyermek önérzete növekszik, fellépése biztosabb lesz, gondolatvilága szélesebb látókört nyer. Nagyobb szeretettel vonódik iskolájához, ahol neki is alkalma nyílik érvényesülni. Lelkére pedig igen nagy hatással vannak különösen a színelőadások. Ezek után szívébe vésődnek az alaphangjukat képező nemzeti igazságok, de viszont megtanulja azt is, hogy önmagában érvényesülnie nehéz, szüksége van társakra. Valamikor *Boldis* Ignác megyszerzte közkedvelt ifjúsága hangversenyeket rendezett, újabbban azonban néhány évig teljesen szüntetelt az iskola ebbeli tevékenysége.

Annál nagyobb érdem, hogy akadt a tanári karban egy agilis tag, aki az ezzel járó nagy fáradságtól nem riadva vissza, magára vállalta a rendezés nehéz szerepét. Csak akik jelen voltak méltányolhatják teljes mértékben *Krompászky* Edé polgári isk. tanár munkáját. Maga is sok téren kiváló műkedvelő lévén, teljes tudással végezhetne a betanítást. Ugy a szavalók, mint a színdarabban szereplők gondosan csiszolt előadása, korukat szinte felülmúló intelligens szereplése, fegyverzettsége a rendező tanár teljes szakavatottságát, kimerítő buzgalmat dicséri. Nagy segítségére volt minden téren *Uruski* Aranka polg. isk. tanítónő.

Nem lehet eléggé méltányolni azoknak a taneóknak érdemét, akik nehéz iskolai munkájuk mellett méggye uezesebb munkát vállaltak magukra, csak az ifjúság iránti szeretettől lelkesítve.

A közönség — talán mert elszokott az efféle előadásoktól — a megérdemeltől kisebb számban jelent meg, pedig a derék gárda, mely ezzel is leginkább a magyarság ügyének használt, a legszélesebb körű támogatást érdemelne volna meg.

De szóljunk a kis művészekről:

Rossini: *Tánc kardal* a „*Tell Vilmos*” c.

operából volt az előadás első pontja. A nővendékek éven kétszólamu éneke a közönséget viharos tapsra ragadta, mely még zajosabb lett Labáth Erzsébet III. o. t. előadása után. Farkas Imre: „A levél” c. monológját oly jó és részletes kidolgozással és oly bámulatos biztonsággal adta elő, hogy egy felnőttnek is dicséretére válnék.

Ezután Bulyovszky Erzsébet és Labáth Erzsébet III. oszt. tan. zongorán eljátszották Hummel „Galopp”-ját. A két leányka olyan ügyesen végezte feladatát, hogy szinte hihetetlen, hogy csak 6 hónapja tanulnak — Andalfits Irma urhölgné — s hogy két más növendék helyébe csak az utolsó pillanatban ugrottak be.

Winter Fáni IV. o. t. minden hiba nélkül, mely érzessel, szépen szavalta Inczedy László: „A nővér” c. hosszú és nehéz költeményét.

Az előadás 5. pontja Gyulay Pál: „Éji látogatás” c. melodramája volt. Igazán nem tudjuk, a precíz kisérletet, amelyet Schulz Margit III. o. t. adott, vagy a bájos szavaltot, melyet Koppermann Frida IV. o. tan. nyújtott, dicsérik-e meg jobban.

Utoljára maradt Herczegh Ferenc: „A tolvaj” című ifjúsági színdarabja, a melyben valamennyi szereplő igen derék munkát végzett. Mind a hatan: Balzanka Gabriella, Iring Aranka, Brix Margit IV. o. t., Barta Margit, Borbély Ilona III. o. t. és Uhljárík Anna II. o. t. értelmesen, kedvesen, biztonságosan játszották el szerepüket.

Az előadás tiszta jövedelme 120 k. 50 f. volt, melyhez fellépéseikkel a következők járultak hozzá: dr. Künszler Károly 4 kor.; Kertész János 3 korona; dr. Rakovszky Irán 2:30 korona; Borbély Kálmán 1:30 korona; Granatér Elza, Uruski Aranka, Krompászky Edéné, Jung Szilveszter, dr. Lax Ernő és dr. Schindler Arthur 1—1 korona.

Az északmagyarországi színikerület választmányának ülése.

Április hó végén tartotta dr. *Neogrády* Lajos szepesvármegyei alispán ügyvivő alelnök elnöklése alatt az északmagyarországi színikerület választmányja Igló város tanácskozó testület ülést, melyen részt vettek gróf *Festetics* Andor orsz. színeszeti felügyelő, dr. *Hajmóczi* R. József kir. tanácsos tanfelügyelő, dr. *Nagy* Árpád városjegyzői tiszti főügyész, *Műnnich* Kálmán bányatanácsos, *Fleischacker* Lajos Lőcse város főjegyzője, a választmány titkosa, *Balló* Rudolf Liptóvármegye főjegyzője, *Horánszky* Béla rózsahegy-i főszolgabíró, *Folgens* Kornél Igló város polgármestere, *Halmos* Andor kir. tanf. tollnok, a választmány pénztárosa, *Fest* Aladár Igló város főjegyzője és *Szabados* László színgigazgató.

Elnök üdvözlőve az orsz. színeszeti felügyelőt és a megjelent bizottsági tagokat, az ülést megnyitja s fölolvastatja *Magyar* József eperjesi megbízott és *Marton* György korompai választmányi tagok leveleit, s az azokban foglalt indítványokat, melyeket a választmány magáévá tesz.

A színiidény beosztását a következőben eszközölte a választmány: 1908. szeptember 1—15. Liptószentmiklós, szept. 16. október 20. Késmárk, október 21. november 30. Eperjes, december 1, 1909. január 15. Igló,

január 16. február 28. Lőcse, március 1—15. Liptószentmiklós, március 16—31. Rózsahegy, (ha az illetékes fórumok gondoskodnak az előadás megtartásának kellékeiről) ápril 1—30. Eperjes, május 1—21. Korompa, május 21—31. Szepesváralja, *augusztus 15. szept. 1. Töröcs-szentmárton*, június és július hónap s augusztus 1—15. terjedő idő az igazgatónak rendelkezésre áll, s ez idő alatt Poprádon, Szepesbélán, Bártfán más helyeken tehet kísérletet. Ezután Szabados színgigazgató bemutatta a színtársulat névsorát és a műsort, melyről később részletesen szólunk.

Azután a szerződés szövegezése következett, mely szerint a kar 7 férfi és 7 csinos külsejű nőtől fog állani, s a zenekar a karmesterrel együtt 9 tagból.

A társulat névsorából kitűnt, hogy Szabados színgigazgató minden tekintetben rajta van, hogy a választmányi beleje helyezett bizalmának megfeleljen, s a bemutatott műsor szerint több mint 20 új darab kerül a jövő szezonban előadásra.

HIREK.

Egy érdekes élet. *Sztranzky* Jakab, Stubbyafürdő község bírása, a napokban ülte meg községbírói működésének 40 éves évfordulóját. Ezen idő alatt *Sztranzky* nemcsak a község ügyeit látta el teljes becsületességgel, de hűségesen szolgálta — még a legnehezebb időkben is — azt az irányzatot, mely a magyar nemzeti eszmék terjesztését tűzte célul maga elé. *Sztranzky* az ő igazán önzetlen működésével, a köznek szolgálatával, rászolgált arra, hogy e nevezetes évforduló alkalmával mi is őszinte szívből gratuláljunk.

Az Országos Magyar Szövetség ma vasárnap délelőtt 11 órakor a szövetség helyiségében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Titkári jelentés. 2. Jelentés a közmlévelődési kongresszus és tervezett központi szerv elömlunkatairól. 3. Tártyalása egy könyvkiadó cég ajánlatának az ez által a szövetségnek ajánlott anyagi juttatás tárgyában. 4. Folyó és pénztári ügyek. 5. A telepítési törvény alkotására vonatkozó indítvány tárgyalása. 6. Esetleges indítványok. — A választmányi üléson lapunk felelős szerkesztője is résztvesz.

Érettségi biztos. Mult számunkban tévoesen adtuk közre azt a hirt, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. *Szabó* Jenőt nevezte ki a helybeli felső kereskedelmi iskolába érettségi biztosul, mert a helybeli és az alsókubini felső kereskedelmi iskola érettségi biztosául tényleg *Szűcs* István min. segédtitkár nevezetett ki.

Iskolalátogatás. *Istvánffy* Gyula, a breznóbányai áll. polg. iskolák igazgatója, a kormány megbízásából f. hó 4. és 6-án a helybeli áll. polgári fiu- és leányiskolát látogatta meg s mint értesültünk, a tapasztalt eredmény és példás rend felőtt teljes meglegedését fejezte ki. Tisztelettel a tanári kar bankettet adott, melyen a kir. tanfelügyelő is megjelent.

Miniszeri kiküldött Liptószentmiklóson.

Liptószentmiklósról írja tudósítónk: *Boldis* Ignác, a turóczi-szentmártoni állami iskolák igazgatója mint miniszeri kiküldött e héten *Sándor* Lajos tanfelügyelő vezetése mellett meglátogatta az állami és felekezeti iskolákat és szakzszerű kérdései által győződött meg, különösen a magyar nyelvről tett előmeneteiről. Örömmel tapasztalja, hogy az állami polgári és elemi iskolák igen szép fejlődésnek indultak.

A turóczi vármegyei ált. tanítóegyesület

mossóc-zónói járásköze e hó 16-án Znióvár-alján délelőtt fél 10 óraker közgyűlést tart, a melyre tagjait ezután is meghívja a kör elnöke. Táragsorozat: 1. Gyakorlati tanítás: „I. Ferenc József és koronázás” V.—VI. oszt. 2. A közgyűlés megnyitása és a mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A gyakorlati tanítás érdemes bírálatá. 4. Szaband választott felolvasás: „a gazdasági ism. iskoláról”. 5. Értekezés: „az új tanterv szerint való rajzolásról”. 6. A Tanítók Háza és az indítványok. 7. A jövő évi költségvetés. — A közgyűlés utáni közebéden részvételi számdékok *Kristófcsek* Lajos tanár urnál idejkorán jelentkezni sziveskedjenek.

A nőegylet cabarotestója

folyó hó 24-én lesz az állami iskolák tornatermében megtartva. Az előadás legkiválóbb műkedvelőink vesznek részt, nevezetesen: *Boleman* Jánosné, *Kossuth* Anna, *Teltsch* Gézané, *Zorkóczy* Hanna, dr. *Boldis* Dezső, *Boldizsár* Boldizsár, *Gaal* József, *Krompasky* Ede, *Martincsek* Károly, *Petrás* Mihály, *Rakovszky* Iván dr., *Zaborszky* Nándor. Az előadás este 8 óraker kezdődik. *Számozatlan* ülöhely 2 korona, állóhely 1 korona, karzatjegy 40 fillér. A rendezőség minden ízében érdekes és élvezetes műsort állított össze, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. A tiszta jóvedelem a kórház javára fordítatik. Már ez a cél is megérdemli a közönség teljes részvételét. A meghívókat jövő héten küldik szét; akik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak bármely szereplőhöz.

A Turóczi Kerületi Munkásbiztosító

Pénztár e hó 3-án, vasárnap délután tartotta közgyűlését, amelyen a betervezett mérleget elfogadták. Elhatározatot, hogy az első negyedévben fenmaradt 1200 korona harmadrészt, 400 koronát a 20 heti betegség után fel nem épült pénztári tagok fokozottabb segélyezésére fordítja a pénztár. Az Országos Munkásbiztosító Pénztárnak Budapesten tartandó közgyűlésére kiküldötték a megválasztottak *Strelinger* Henriket és *Wolf* Hugót.

Karambol Stubnyán.

A mult szombaton este 8 óraker két tehervonat ütközött össze Stubnya állomáson, de minden súlyosabb következmények nélkül. Az egyik vonat ugyanis túlhúzott a határfán s a behaladó mozdony vezetője nem vette észre a veszedelmet s nekiment az álló mozdonyoknak. Mindkét mozdony gözshengere megsérült. A sérült mozdonyokat *Ruttikára* vontatták át javítás végett.

Rossz szokás.

A fufuvarozóknak igen rossz szokásuk az, hogy a megrakott kocsi többnyire a lovak ösztönére bízva, magukra hagyják, ők pedig csoportokba verődve kullognak a kocsi után. Ennek a helytelen szokásnak majdnem végzetes következménye volt a mult héten. Az iskola mellett egy gazdátlan fuvar ballagott a cellulosegyár felé. Amikor a lovak

befordultak a másik utcába, egy sebesen hajtó fiakkor jött vele szembe s kis hija volt, hogy bele nem szaladtak a terhet húzó lovak közé. A kocsi nevét nem volt módunkban megtudni, kérjük azonban a helyi hatóságot, hogy jövőben az ily kocsisok szigorúan büntesse meg.

Szenczolás híre tett szert valódi mahagony és palliser stb. butorokból és szőnyegéből álló raktárával *Svehla* János turóczi-szentmártoni kárposztos és butorraktáros, aki szolid kiszolgálásával és jutányos áraival elszoláta azt a balhiedelmet, hogy ha szepet, jót és olcsót akarunk vásárolni, akkor feltétlenül a fővárosban kell vásárlásainkat eszközölni. Ma már ő is versenyképes ezen a téren.

Villámcsapás. A mult héten hirtelen kerekedett égháboru alkalmával a villám becsapott *Kellerman* János bérlő kossuthi csütrébe, mely tüzet fogott. A szomszédok azonban a veszélyt rögtön észrevették s a tüzet, még mielőtt elharapódzott volna, eloltották.

A magyar nyelv joga. A helybeli előjáróság szokásba vette, hogy a város, sőt az idegen vármegyék területén lakó, magyar anyanyelvű polgárokat tót nyelvű idézésekkel molesztálta. *Kemény* János rutkai lakos egy ily eset alkalmából feljelentette az előjáróságot a helygymiszternél. Ebből kifolyólag gróf *Andrássy* Gyula m. kir. helygymiszter, támaszkodva a helybeli járási főszolgabíró által hozott határozatra, kimondta, hogy a közönségi előjáróság a magyar anyanyelvű polgárokat magyar nyelvű idézésekkel köteles meghívni.

A város fejlesztéseért. Az elmúlt héten megtartott képviselőtestületi ülésen végre a bölcs kaptanácus is sorompóba lépett a város fejlesztéseért. Elhatározta, hogy az urbéresektől megvett „Kaluza” telket rendeztetni fogja, a régen kilátásba helyezett utcákat megnyitja és a közegészségügy fejlesztése céljából a mostani rozoga, piszkos és használaton kívül helyezett fürdő helyett egy modern fürdőépületet emel. Hogy mindez meg is lesz-e, az persze a jövő titka!

Ingyen könyv. Aki életterjedék felvirágzásában örömet lel, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógyászatról” szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők gyöngülését és egyéb bajokat, de az is, mikép lehet a teljes erőt visszazerezni villamosság után. Ezen 80 oldalas érdekes könyvet lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt borítékban az „Elektro Vitalizer” orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2, felcímetel 50 szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legtekélyesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen szabdalmaszott készülék egyenletes villamosságot ad, mely új életet nyújt a szervezetnek és megszünteti a fájdalmakat.

Tolvaj vendég. A folyó hó 5-én délután, egy jól öltözött ember állított be a divék biróhoz és töle szállást kért. Ez *Arvenzi* József cipészhez utasította az utast, ki szives készséggel tett eleget kívánságának, sőt még étellel is megkínálta vendégét. Azonban míg a gazda étel után nézett, a vendég összeszedte a szobában talált értékes holmikát s megugrott. *Arvenzi* csak akkor jött rá a gazemberre, mikor este fel akarta huzni falon függő özlát óráját, de ott csak hült helyét találta. A károsult nyomban jelentést tett a

csendőrségnek, mely a tolvaj vendéget *Silberstein* Mór személyében le is tartóztatta, épen akkor, midőn a cipészemester zálogba tett órájának árát iddógálta. Ugylátszik, a csendőrség jó fogást tett, mert az elcsipett gauner ugyancsak fel volt szerelve hamis munkakönyvekkel.

Kiss szerencsésje nagy! Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy főelárusító helye. Huzás már május 21-én! Ajánlatos t, olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsefísletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsésje Nagy!

Talált hulla. A necpáli völgy elején lévő erdőről laktól alig néhány lépésnyire egy marhákat legeltető pásztorfiu egy terjedelmes sziklateregen feloszlásnak indult férfitüllára bukkant. A kisfiu rögtön leszaladt a községbe s ijedten beszélte el a látoftakat. Még aznap eljutott a hir az előjáróság fülébe is, amely nyomban jelentést tett a csendőrségnek. A kiküldött csendőrfjárórs azután megállapította, hogy a hulla már 6—7 hónapos, mert teljesen feloszlásnak indult. Valószínűség szerint a szerencsétlen ember, kinek személyazonosságát sem lehet már megállapítani, úgy fagyott meg, de a hó miatt a hullára eddig rá nem akadtak.

Életunt aggastyán. *Ursiny* János draskócdolinai lakos közeljárt a 90. évhez, amikor eszébe jutottak az élet nehézségei és gondjai. A mult hét csütörtökjén azután el is határozta, hogy egy csapásra véget vet mindennek. Felment munkaadója padlására és felkötötte magát. Híre hozzátartozói észrevették, már halott volt.

A liment. Capsiol comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, eszűnál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölés mindig igen jónak bizonyult. Ezen kintűnő háziszerré jó eredménytel alkalmazzatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és útregeben: 40 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésére figyelni és csak eredeti 1veget elfogadni.

Kitűnő anyagokból készült
olcsó
sirkövek
kaphatók
STEINER LAJOS
Árultgynökségben
Turóczi-szentmárton.
Javitások és el-
évvilt sírköveir-
tok kijavitának
Levélbeli meghí-
váásra jövek!

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági szeszgyárosok gyűlése.

A vármegye területén lévő gazdasági szeszgyárosok, a gazdasági egyesület keretében, *Beniczky* Kálmán alispán elnöke alatt fontos gazdasági érdekek fölött tanácskoztak a folyó hó 6-án. Az új szeszadótörvény életbeléptetése alkalmával ugyanis arról lesz szó, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak eddig élvezett premiumjait a miniszter hektoliterenként 4 koronával le fogja szállítani, ami a szesztermelőket itt a Felvidéken anyagilag nemcsak sújtáná, de a szépen fellendült iparágat teljesen tönkretenné.

Ez ellen, a mezőgazdasági szeszgyárak létezőiket alapjában érintő rendelkezés megváltoztatása ellen foglaltak állást szeszgyárosaink a megtartott gyűlésen s alapos megvitatás után elfogadták *Cohn* Hugó által benyújtott ama javaslatot, illetve már kész feliratot, melyben a földmiveléstudgyi kormányhoz fordulnak a felvidéki középbirtokosok érdekeinek megővése végett.

A felirat így hangzik:

Nagyméltóságú m. kir. Földmiveléstudgyi Minisztérium!

Miután az életbelévő új szeszadótörvény szerint a mezőgazdasági szeszgyárak létszáma jelentősen el fog szaporodni, különbséget kell tenni a magas kormányának az északi zord éghajlatú vármegyék, úgy mint Turóc, Árva, Liptó, Szepes, Sáros, Zólyom és Trencsén megyének felső hegyes részén, kizárólag burgonyára utalt, már több évtized óta fennálló és az ország más jobb vidékein létező és létesítendő mezőgazdasági szeszgyárai között.

Ez utóbbi gazdaságoknak nemcsak az a nagy előnyük, hogy többféle nyersanyag természetesen folytán, u. m. kukorica, cukorrépa stb. előnyösebb váltógazdaságot folytathatnak, de még magában a burgonyatermesztésben is aránytalanul kedvezőbb a helyzetük, mint a fent megnevezett vármegyéknek.

Az utolsó évek tapasztalatai ugyanis beigazolták, hogy az új, nem degenerált burgonyafajok sokkal jobban teremnek meg és jobban ellenállnak a veszedelmes *peronosporának*, mint a régi fajok. Sajnos azonban, hogy ezen új burgonyafajok, habár keményítőszerűbbek is, az északi vidékeken nem termelhetők, mert ezek mind késői fajok s így hosszabb vegetációt igényelve, minálunk nem érnek meg, miután az éghajlati viszonyok miatt lassabban fejlődhetnek és úgy tavaszkor, mint őszkor, az elfagyásnak vannak kitéve, amint azt a kísérletek, sajnos, már több ízben beigazolták.

De még egy másik, igen fontos előnye is van a más vidékeken lévő mezőgazdasági szeszgyáraknak az északmagyarországiakkal szemben. Ugyanis azoknak egy igen kedvező mezőgazdasági iparág is jut a szeszgyártásnál osztályrésztül, Ez az élesztőgyártás. Az pedig köztudomású, hogy a burgonyát feldolgozó gyár élesztője nem állja ki a versenyt, a gabonát, vagy tengerit feldolgozó gyár élesztőjével.

Nem kételkedünk, hogy a felsorolt északi megyék e válságos gazdasági helyzete ma már általánosan el van ismerve s azért bátrak vagyunk a nagyméltóságú m. kir.

földmiveléstudgyi minisztériumhoz azon alázatos kérelemmel fordulni, méltóztassék az északi vármegyék mezőgazdasági szeszgyárainak létezőiket az új szeszadótörvény életbeléptetése alkalmával fontolórra venni s a m. kir. pénzügyminisztériumnál odahatni, hogy nekünk az eddig élvezett jutalmat annál is inkább biztossá, mert ellenkező esetben — egyforma jutalom mellett — a versenyképtelenség miatt kénytelenek leszünk mezőgazdasági szeszgyárainkat beszűkíteni, mely maga után vonná az amugy is áldatlan viszonyokkal küzdő középbirtokok teljes züllesztését és pusztulását, ami pedig nemzeti szempontból sem lehet kívánatos.

A jelen felirat azonban csak alapját fogja képezni a megindult mozgalomnak, mert amint azt az egyesület elnöke igen helyesen kifejtette, sokkal tűvösebb lesz az, ha maga a vármegye közönsége veszi kezébe az ügyet s egy minden oldalról teljes megvilágított előterjesztést tesz a földmiveléstudgyi kormányának. Ep azért szükségesnek tartja a kérdést teljesen felölölő anyaggyűjtés elrendelését s kéri a jelenlevőket, hogy e célból egy bizottságot küldjenek ki, melynek kész adatgyűjtéséből a vármegye közönsége feliratát elkészíthesse.

A jelenlevők e fontos feladat teljesítésére *Cohn* Hugo bérlőt, *Bertsch* Ottó gazdasági tanárt és *Matuskovich* Lajos földbirtokost küldték ki.

Az elnök egyben megígérte, hogy tekintettel az ügy sürgős voltára, közben fog járni vármegyének főispánjánál, hogy az ügy megvitatása miatt mielőbb egy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe.

Az ülést ezen kijelentés után bezárta.

Pályázat munkásjutalmakra. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara javaslatára a kereskedelemügyi m. kir. miniszter azon munkások részére, akik hosszú idejű és sikeres munkásságuk által kiváltak, a folyó 1908. évre is különféle állami okmányokat és 100—100 koronát tevő jutalomdíjakat engedélyezett. E jutalmakra a kamara pályázatot hirdet. A pályázati feltételek ugyanazok, mint a korábbi években. Felhivatnak a kamarai kerület érdekelt munkaadói, hogy legkésőbb 1908. évi május hó végéig közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, akiket a szóban lévő jutalmakra érdemeseknek tartanak. Oly munkaadók részéről, akik már a korábbi

években nevezték meg a jutalmazásra érdemes munkásaikat, újabb előterjesztés nem szükséges, miután a kamara a régebbi előterjesztéseket nyilván tartja. A fentebbjelzett pályázati feltételek betekintheők a kamara titkárságánál.

Szerkesztésért felelős: *Dugovich* Titus.
Helyettes szerkesztő: *Boldizsár Boldizsár*.
Kiadótulajdonos: *Moskóczi Ferencné*.

A „Török“-féle gyermektáplisz

a legjobb tápszer vérszegény és gyenge gyermekeknek, gyomorbetegségeknél és lábadozó betegeknek 1 dob. 1 K. 80 fill. Törvényesen védve. Egyedüli elárúsítás *Toperczer* Sándor gyógyszerárban Turócszentmártonban.

Árlejtési hirdetmény.

A báró Révay Gyula ur tulajdonát képező, jelenleg *Löwy* Zsigmond által bérben tartott helybeli 252. sz. ház, beltelek, szántó, rét és legelő, összesen 62 hold = 801 □-öl kiterjedésben folyó évi május hó 18-án délelőtt 10 órakor, dr. *Schindler* Arthur turócszentmártoni ügyvéd irodájában megtartandó írásbeli ajánlati és szóbeli magánárverés útján eladás alá kerül.

Az eladandó ingatlanok becslára 73086 korona, ezen becsáron alul az ingatlanok el nem adatnak. Bánatpénz 7000 korona, mely az árverés megkezdése előtt készpénzben leteendő.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgálhatnak *Dushek* János uradalmi főerdész és dr. *Schindler* Arthur ügyvéd. Utóbbinál az árverési feltételek is megtekinthetők.

Vizsgalapok

kütnő minőségben 100 darabonként 1 korona 50 fillérért kaphatók
MOSKÓCZI FERENCNÉ könyv- és papírkereskedésében
Turócszentmártonban.

Fényképészeti cikkek

nagy választéka
Moskóczi Ferencné
könyv- és papirkereskedésében
Túróczenytmártonban

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalm.
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.

Műhelyáthelyezés!

LINKS ADOLF

asztalos és műsztergályos
műhelyét tetemesen kibővitve, Fötér,
POPPER-féle házba áthelyezte.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Postai felvétel! Képfelirattal! Saját árakban! hirdetésben kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetésfelvétel! Budapest, Erzsébet-körút 41. 250 sz. Magyar Posta felvétel!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XXe.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyúkszemot, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósóborzesez az

ERŐ SÓSÓBORZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett:
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek,
levesek, gomba-, káposzta- és krumpli-
konzervek, nemcsak borsóval,
— legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb minőségű konzervekkel is a

BÉLHURUT

(hasznos), grammozás legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógybőr, legkiválóbb minőségű.
Kis 5 Gveget 5 K-ért, nagyobbra szállít

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Központgyőr). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGYÉNYES, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Receptűrlél költségesen is. orvosi tisztítja a vért.
Kis Gveg ára 250 kor. Nagy Gveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban.
Postán küldi: KOBONA-GYÖGYSZERTÁR Budapest, Kálvária-ter.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legazollidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK

allegitökéletesebb
emesztőpor

Doboz 2 kor.
Postán szállítja "FÉBER GALAMB" gyógyszerár.
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszárban és drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védelmi szer, mely mindenféle fő-
gyet a lakásban ép úgy, mint mindenféle borsó, vör-
és levéltörés és egyéb kár- és tetőmolyok károsító állat-
kártól és azok pusztítását azonnal megéri.
Legmeghízhatóbb védelem szennyeg és garázs ellen.
Használati utasítás azonnal való eljárás mellett kiterjedt
a felületen eredményt.

Vasárközpontban Magyarországi kizárólag:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY

szerencsége páratlan!

Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fovárosi sorsjeggyiroda r.-t.-nal
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPÁSZTÁJA
5 nap alatt biztosan jól.
Tegelye K 1.30
Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollas-étkész” ingyen.

Ha fáj a feje

használjon
azonnal

Beretvás-MIGRAIN-pasztillát,

mely 5 perces alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Pár-
tár **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
árban **KISPEST,** utca 2.
Ingyen postán szállítja 3 doboz rendelésnél.

PARIS Szalóda

Szállóda: Ormos Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.
100 szobát 250 K-ól jobbra. Kiváló minőségű
és villanyvilágításos szobák. Pár-
tár, elegáns kávéház, étterem. Világos vendéglő
megközelíti az összes pályaudvart és
háttal felel.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

homopátiail rendelő-írószobá
Minden betegségre
cseresznye és mára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szemérmény-éremgyártás és az egész
világban elismert minőségű
Köz- és magán-
szolgálati célra.

Wix Miksa

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Francia és magyar
cognac és pezsgő, asztali
borok, likőrök stb.
nagy raktára.

Üvegezési vállalat!

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó
gyárainak képviselője:
Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

HEDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Herkules sör, legfinomabb aradi
borok, likőrök és rumok.
Mindenféle déli gyümölcsök.

A Magyar Merkur Bank Részvénytársaság

budapesti bankcég hivatalos helyiségeit
Andrássy-ut 55. szám alól,
lényegesen kibővítve,

Budapest,

V. Ferencz József-tér 5. sz.
alá (Gresham-palota) helyezte át.

KÖHÖGÉS.

A ki

egészségét szereti meg is óvja. 5245
hit. bizonylat tanuskodik arról, hogy

a KAISER-féle

mellkaramella 3 fenyővel kitűnő
hatású, orvosilag kipróbálva. Köhögés,
rekedtség, katarus, elnyálkásodás,
gégekatarus, hörg- és gőrcshurut esetén.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz
80 fillér. Kapható Burda János
üzvegyénél Szucsányban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyított közzétvénnyel, oszánál és meghűléseknél,
bedörzsöléskeppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott
dobozban van osomagolva. Ára üvegekben
K-80, K 140 és K 2- és ügyszólván minden
gyógyszertárban kapható. — Főraktár:
Türök József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlához”,
Prágában, Elisabthstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Turócsvármegyei raktár: Schönach Viktor gyógyszerésznél
Zníováralján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél
Turócszentmártonban.

NYÁRI MENETREND

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1908. évi május hó 1-től kezdve.)

Budapest—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	reggel 7-05,	é. reg.	délután 1-38
Szv. „	délután 9-15,	„	este 7-55
Gyv. „	délután 3-30,	„	este 10-21
Szv. „	délután 5-55,	„	reggel 4-16
Vv. „	éjjel 11-10,	„	délután 11-36
Vv. Jánoshegyről ind. reg. 5-03, é. reg. 7-30			

Turócszentmárton—Ruttká:

Gyv. ind.	délután 1-39,	é. reg.	délután 1-47
Szv. „	este 7-56,	„	este 8-05
Gyv. „	„ 10-22,	„	„ 10-30
Szv. „	reggel 4-16,	„	reggel 4-25
Vv. „	„ 7-31,	„	„ 7-47
Vv. „	délután 11-37,	„	délután 11-47

Budapest ny. p. u.—Zsolna:

Gyv. ind.	reggel 7-—,	é. reg.	délután 1-33
Szv. „	„ 9-20,	„	este 8-30
Gyv. „	este 6-50,	„	éjjel 12-24
Szv. „	„ 9-20,	„	reggel 7-16

Turócszentmárton—Budapest:

Gyv. ind.	reggel 5-57,	é. reg.	délután 12-45
Szv. „	„ 8-41,	„	este 7-10
Gyv. „	délután 2-52,	„	„ 9-15
Vv. „	„ 4-56,	„	reggel 5-10
Szv. „	este 11-35,	„	délután 9-45
Jánoshegyre i. d. u. 12.03, é. d. u. 3-35			

Ruttká—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	délután 2-43,	é. reg.	délután 2-51
Szv. „	reggel 8-30,	„	reggel 8-40
Gyv. „	„ 5-48,	„	„ 5-56
Szv. „	este 11-24,	„	este 11-35
Vv. „	délután 4-43,	„	délután 4-55
Vv. „	délután 11-16,	„	délután 11-33

Zsolna—Budapest ny. p. u.:

Gyv. ind.	éjjel 3-46,	é. reg.	reggel 9-30
Szv. „	reggel 7-18,	„	este 5-55
Gyv. „	délután 3-20,	„	„ 9-45
Szv. „	este 9-15,	„	reggel 6-35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:

Szv. ind.	reggel 5-15,	é. reg.	délután 12-15
Szv. „	„ 7-50,	„	„ 2-28
Gyv. „	délután 12-02,	„	„ 5-22
Szv. „	„ 12-17,	„	este 7-57
Szv. „	„ 4-00,	„	„ 10-47
Gyv. „	este 7-10,	„	„ 12-00

Ruttká—Kassa:

Gy. ind.	reggel 4-06,	é. reg.	délután 8-40
Szv. ind.	reggel 4-42,	é. reg.	délután 11-45
Szv. „	„ 8-20,	„	délután 3-45
Gyv. „	délután 12-37,	„	„ 5-12
Szv. „	„ 2-30,	„	este 9-15
Szv. „	„ 4-08,	„	éjjel 11-40
Liptószentmiklóásra Svz. i. este 8-17 é. 10-00			

Ruttká—Zsolna:

Szv. ind.	reggel 4-40,	é. reg.	reggel 5-07
Szv. „	délután 12-40,	„	délután 1-10
Szv. „	„ 2-38,	„	„ 3-04
Gyv. „	„ 5-33,	„	este 5-55
Szv. „	este 8-23,	„	„ 8-50
Szv. „	éjjel 11-04,	„	éjjel 11-30
Gyv. „	„ 12-04,	„	„ 12-26
Vv. „	délután 8-05,	„	délután 8-32

Zsolna—Ruttká:

Gyv. ind.	reggel 3-40,	é. reg.	reggel 4-02
Szv. ind.	reggel 3-55,	é. reg.	reggel 4-27
Szv. „	„ 7-35,	„	délután 8-04
Gyv. „	délután 12-11,	„	délután 12-33
Szv. „	délután 1-45,	„	„ 2-11
Szv. „	„ 3-24,	„	„ 3-52
Szv. „	este 9-21,	„	este 9-50
Szv. „	este 7-16,	„	„ 7-45

Közvetlen vonatösszeköttetés

Berlin—Budapest között, Ruttkán át.

Naponta	4.39	indul	Berlin	érkezik	11.12
„	10.06	„	Breslau	„	5.45
„	1.15	„	Oderberg	„	2.47
„	5.48	„	Ruttká	„	10.30
„	12.45	é. reg.	Budapest k. p. u.	indul	3.30

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés

a magyar királyi államvasutak és az azon uton tulfekvésatlakozó vasutak alatt megnevezett főállomásai között.

7.05	3.30	i. Budapest k. p. u. é.	12.45	9.15	7.00	6.50	i. Budapest ny. p. u. é.	9-30	9.45
1-47	10.30	é. Ruttká	i. 5.48	2.43	1.33	12.24	é. Zsolna	i. 3.46	3.20
—	5.45	„ Breslau	„ 10.06	6.10	10.35	5.45	„ Breslau	„ 10.08	6.10
—	11.12	„ Berlin (Fridrstr.)	„ 4-39	11.31	5.26	11.12	„ Berlin (Fridrstr.)	„ 4.39	11.31